

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان دامپزشکی کشور

Iran veterinary organization

جمهوری اسلامی ایران

دستورالعمل اجرایی :

ضوابط و مقررات بهداشتی

مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت

Directive Of :

Health requirements and Regulations
for Spider Breeding Center

سازمان دامپزشکی کشور

با همکاری

و

سازمان حفاظت محیط زیست

1402/06/ IVO
October
2023

آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، دوراهی یوسف آباد، ابتدای خیابان
سیدجمال الدین اسدآبادی، ساختمان سازمان دامپزشکی کشور
تلفن: ۸۸۹۶۲۳۸۰ - ۸۸۹۵۰۸۷۶ دورنویس: ۸۸۹۵۷۲۵۲
WWW.IVO.IR پایگاه اینترنتی:

مقررات ملی دامپزشکی
۱۴۰۲/۰۶/IVO
مهر ماه
۱۴۰۲

فهرست

عنوان	صفحه
پیش گفتار.....	۲
هدف.....	۲
تعاریف ، واژه ها و اصطلاحات	۲
دامنه کاربرد	۳
مسئولیت اجرا	۳
قوانین و مقررات	۳
محل و موقعیت	۳
ظرفیت مرکز	۴
مساحت مرکز	۴
تاسیسات اصلی و جانبی.....	۴
آب تامین کننده مرکز	۷
صدور پروانه بهداشتی تاسیس و بهره برداری مرکز	۸
شرح وظایف	۸
ضمائم :	
پیوست شماره (۱) : حریم بهداشتی مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت	۱۰
پیوست شماره (۲) : نقشه الگویی مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت	۱۳

پیش گفتار:

دستورالعمل اجرایی « ضوابط و مقررات بهداشتی مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت » توسط سازمان دامپزشکی کشور با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست تدوین و پس از اخذ نقطه نظرات ادارات کل دامپزشکی استان ها با کد «دستورالعمل IVO/06/1402» دامپزشکی» به شرح زیر تصویب و از زمان ابلاغ لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۱ - هدف :

تعیین شرایط، ضوابط و مقررات بهداشتی مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت های بومی و اندمیک ایران جهت استحصال زهر(سم) به منظور تولید/ساخت فرآورده های دارویی، بهداشتی، آرایشی، واکسن و یا پادزهر، می باشد.

تبصره ۱- اجرای طرح های موضوع این دستورالعمل باید با اخذ مجوز از سازمان حفاظت محیط زیست (اداره کل حفاظت محیط زیست استان) انجام شده و نباید با نقض مقررات و تخریب محیط زیست و تضعیف تنوع زیستی بومی کشور ملازمه پیدا نماید.

تبصره ۲- در صورت فعالیت مرکز در خصوص تولید/ساخت فرآورده های دارویی، بهداشتی، آرایشی، واکسن و یا پادزهر، اخذ مجوز از دستگاه های صلاحیت دار به ویژه سازمان غذا و دارو در کلیه مراحل اجرایی مربوط، الزامی می باشد.

تبصره ۳- هر گونه صادرات محصولات تولیدی مستلزم رعایت ضوابط و الزامات بهداشتی اعلامی از سوی کشور مقصد (کشور واردکننده محصولات تولیدی) و با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور، امکان پذیر خواهد بود.

تبصره ۴- هر گونه رهاسازی، جابجایی، دورگه گیری، خرید و فروش عنکبوت زنده و مرده، زهر و سایر فرآورده های جانبی آن مستلزم اخذ مجوز از سازمان حفاظت محیط زیست (اداره کل حفاظت محیط زیست استان) و سایر ارگان های ذیربط، می باشد.

ماده ۲ - تعاریف ، واژه ها و اصطلاحات :

واژه ها و اصطلاحات در این دستورالعمل دارای معانی و مفاهیم زیر است:

- ۲-۱- سازمان: سازمان دامپزشکی کشور
- ۲-۲- اداره کل: اداره کل دامپزشکی استان
- ۲-۳- مرکز : مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت های بومی و اندمیک ایران
- ۲-۴- امنیت زیستی (biosecurity): مجموعه اقدامات طراحی شده به منظور پیشگیری از ورود بیماری و یا اجرام بیماریزا به مرکز و نیز کاهش و یا پیشگیری از گسترش بیماری به سایر واحدها صورت می پذیرد.
- ۲-۵- مولدین: گونه های زایای اولیه که جهت تکثیر و پرورش از آن ها استفاده می شود.
- ۲-۶- گونه بومی: به موجودات زنده ای اطلاق می شود که در یک منطقه زادآوری کرده و ساکن هستند که پراکنش آن ها لزوماً محدود به مرزهای سیاسی نیست.
- ۲-۷- گونه اندمیک: یا بومی انحصاری به موجودات زنده ای اطلاق می شود که پراکنش طبیعی آن ها محدود به مرزهای جغرافیایی و سیاسی یک کشور باشد.

ماده ۳- دامنه کاربرد:

این دستورالعمل درخصوص شرایط، ضوابط و مقررات بهداشتی تکثیر و پرورش عنکبوت های بومی و اندمیک ایران به منظور صدور پروانه بهداشتی از سوی اداره کل در هر یک از مراحل تاسیس و یا بهره برداری مرکز (حسب مورد)، کاربرد دارد.

تبصره ۱- براساس دستورالعمل «اجرای مقررات محیط زیستی برای صدور مجوز ایجاد مراکز تکثیر و پرورش عنکبوت های بومی و اندمیک ایران» سازمان حفاظت محیط زیست؛ تکثیر و پرورش گونه های زیر با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، امکان پذیر می باشد:

- عنکبوت بیوه سیاه (*Latrodectus dahli*)
- عنکبوت بیوه قهوه ای (*Latrodectus geometricus*)
- عنکبوت بیوه سفید (*Latrodectus pallidus*)
- عنکبوت بیوه اروپایی (*Latrodectus tredecimguttatus*)

تبصره ۲- تکثیر و پرورش سایر گونه های عنکبوت، مستلزم اخذ موافقت از سوی سازمان حفاظت محیط زیست و رعایت ضوابط، مقررات و الزامات محیط زیستی مربوط، خواهد بود.

ماده ۴ - مسئولیت اجراء :

تمام اشخاص حقیقی و حقوقی که مبادرت به تاسیس و بهره برداری مرکز می نمایند و نیز مسئولین فنی بهداشتی مراکز مذکور، ملزم به رعایت مفاد این دستورالعمل می باشند و اداره کل مسئول نظارت بر حسن اجرا می باشد.

ماده ۵ - قوانین و مقررات :

- ۵-۱- قانون سازمان دامپزشکی کشور - مصوب ۱۳۵۰
- ۵-۲- قانون شکار و صید - مصوب ۱۳۴۶ و اصلاحات بعدی آن
- ۵-۳- قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست- مصوب ۱۳۵۳ و اصلاحات بعدی آن
- ۵-۴- قانون هوای پاک- مصوب ۱۳۹۶
- ۵-۵- آئین نامه اجرایی نظارت بهداشتی دامپزشکی- مصوب ۱۳۸۷
- ۵-۶- آئین نامه اجرایی ماده (۳۴) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
- ۵-۷- آئین نامه چگونگی کنترل بهداشتی تردد، نقل و انتقال، واردات و صادرات دام زنده و فرآورده های خام دامی مصوب ۱۳۷۳
- ۵-۸- آئین نامه مبارزه با بیماری های دامی و جلوگیری از سرایت و انتشار آن ها - مصوب ۱۳۹۱
- ۵-۹- آئین نامه اجرایی قانون شکار و صید- مصوب ۱۳۴۶ و اصلاحات بعدی آن

ماده ۶ - محل و موقعیت مرکز، باید دارای شرایط زیر باشد :

- ۶-۱- حریم بهداشتی از اماکن دامی و صنایع وابسته به دام، واحدهای صنعتی و مراکز خدماتی، جاده، راه آهن، فرودگاه ها برابر جدول (۱)، (۲) و (۳) پیوست شماره (۱) این دستورالعمل را رعایت نماید.

۶-۲- حریم سکونتگاه ها، سایر مراکز جمعیتی، پارک ملی، اثر طبیعی ملی، رودخانه های حفاظت شده، تالاب، سواحل دریا، پناهگاه حیات وحش، مناطق حفاظت شده، رودخانه های دائمی، نهرهای طبیعی، دریاچه های طبیعی، مخازن سدها، رودخانه های فصلی، مسیل ها، آب زیرزمینی (چاه آب شرب، چشمه و قنات) برابر مقررات و ضوابط استقرار واحدهای تولیدی و صنعتی (موضوع ماده ۱۱ قانون هوای پاک) مطابق جدول (۴) پیوست شماره (۱) این دستورالعمل را رعایت نماید.

تبصره- اخذ موافقت سازمان حفاظت محیط زیست (اداره کل حفاظت محیط زیست استان) در هر یک از مراحل تاسیس و بهره برداری مرکز، به منزله رعایت حداقل فواصل مجاز تعیین شده در جدول (۴) پیوست شماره (۱) این دستورالعمل، می باشد.

۶-۳- نباید محل بهداشت و آسایش و ایمنی عمومی و یا موجب بروز خسارت به طبیعت (جنگل ها، مراتع و ...) و آلوده شدن آب های عمومی و همچنین ایجاد خطر بیماری و یا تضعیف نژاد برای حیوانات و آبزیان باشد.

۶-۴- حریم خطوط انتقال و توزیع نیروی برق و دکل های فشار قوی برق تعیین شده از سوی وزارت نیرو را رعایت نماید.

ماده ۷ - حداقل ظرفیت مرکز، ۱۵۰ (یکصد و پنجاه) جفت مولد از هر گونه و حداکثر براساس شرایط، امکانات و تجهیزات مورد نیاز محاسبه و در نظر گرفته می شود.

تبصره- ظرفیت نگهداری و پرورش عنکبوت در واحد سطح (یک مترمربع) بستر بر اساس گونه های مختلف (کوچک، متوسط و بزرگ جثه) متغیر بوده ولی حداکثر ظرفیت ۱۰ قطعه (عنکبوت بزرگ جثه) و یا ۱۵ قطعه (عنکبوت کوچک و متوسط جثه) در واحد سطح (یک مترمربع) تعیین، محاسبه و در پروانه های بهداشتی صادره درج می شود.

ماده ۸ - حداقل مساحت زمین مورد نیاز برای مرکز مطابق طرح و نقشه ارائه شده از سوی متقاضی به نحوی تعیین می شود که علاوه بر مساحت در نظر گرفته شده برای استقرار تاسیسات اصلی و جانبی مندرج در این دستورالعمل، معادل ۳۰ درصد کل زمین به منظور محوطه سازی، راه های دسترسی و تردد وسایل نقلیه در نظر گرفته شود.

ماده ۹- طرح و نقشه ساختمان، تاسیسات و مشخصات دستگاه ها باید توسط متقاضی متناسب با ظرفیت و با رعایت اصول عملیات صحیح نگهداری و پرورش (Good Animal Husbandry Practice) GAHP، عملیات بهداشتی خوب (Good Hygiene Practice) (Biosecurity) و امنیت زیستی (Biosecurity) به نحوی تهیه و ارائه شود که علاوه بر تامین میزان فضاهای لازم، شامل تاسیسات اصلی و جانبی به شرح زیر باشند:

۹-۱- سالن قرنطینه

۹-۲- سالن تکثیر

۹-۳- سالن نگهداری و پرورش

۹-۴- سالن تکثیر و پرورش حشرات (در صورت تامین حشرات از منابع مجاز، ضرورتی به احداث سالن تکثیر و پرورش حشرات نمی باشد).

۹-۵- اتاق استحصال و نگهداری زهر/سم و آزمایشگاه

۹-۶- انبارهای نگهداری خوراک، لوازم و تجهیزات

۹-۷- اتاق مسئول فنی بهداشتی

۹-۸- رختکن و سرویس بهداشتی

۹-۹- اتاق کارگری

تبصره- نقشه الگویی مرکز تهیه و به پیوست شماره (۲) این دستورالعمل ارائه شده است. بدیهی است این نقشه به عنوان نقشه تیپ مطرح نبوده و صرفاً جهت آشنایی بهتر با نحوه ارتباطات بین بخش های مختلف مرکز می باشد.

ماده ۱۰- سالن قرنطینه (که به منظور نگهداری مجزای عنکبوت ها پس از ورود و انجام اقدامات بهداشتی و قرنطینه ای و آزمایشات لازم و اطمینان از سلامت عنکبوت ها قبل از انتقال آن به سالن های تکثیر و پرورش استفاده می شود) و نیز سالن های تکثیر، نگهداری و پرورش، باید طوری طراحی شوند که :

۱۰-۱- فضاها و سالن ها کاملاً بسته (ایزوله) بوده و از نظر فیزیکی از یکدیگر مجزا باشند.

تبصره- رعایت کامل ملاحظات ایمنی برای پیشگیری از خروج عنکبوت به فضای پیرامونی، الزامی است.

۱۰-۲- از تهویه و نور کافی (نور طبیعی و یا مصنوعی) برخوردار باشند.

۱۰-۳- مجهز به انشعاب آب سرد و گرم پرفشار و قابل دسترس جهت شستشو و نیز دستگاه پمپ فشار قوی و اسپری ضدعفونی با مخزن مناسب جهت ضدعفونی باشند.

۱۰-۴- سقف و پوشش دیوارها تا سقف از مصالح مقاوم و قابل شستشو و ضدعفونی ساخته شده باشند.

۱۰-۵- پنجره های بازشو مجهز به توری فلزی برای جلوگیری از ورود حشرات باشند. توری ها باید به راحتی قابل جابجایی به منظور شستشو و ضدعفونی باشند.

۱۰-۶- کف سالن ها از مصالح مناسب (محکم، مقاوم، قابل شستشو و ضدعفونی و غیر لغزنده) و دارای شیب مناسب به سمت کانال های جمع آوری و انتقال فاضلاب باشد. کف شوی ها دارای درپوش مناسب بوده تا از خروج عنکبوت ها جلوگیری نماید.

۱۰-۷- مجهز به محفظه ها (جایگاه های نگهداری/تراریوم) با امکانات و شرایط زیر به نحوی که تامین کننده حداقل نیازهای زیستی گونه مورد نظر باشد:

- کاملاً محصور و از جنس مناسب (محکم، مقاوم و قابل شستشو و ضدعفونی) باشند. (شیشه ای یا از ترکیبات پلی کربنات)
- دارای درپوش های مناسب (که امکان تهویه مناسب هوا فراهم باشد) که مانع خروج عنکبوت ها شوند.
- مجهز به تجهیزات مناسب گرمایشی برای تامین درجه حرارت مورد نیاز، باشند.
- دارای امکانات لازم برای تامین رطوبت مورد نیاز، باشند.
- کف دارای بستر با ضخامت مناسب (متناسب با گونه عنکبوت پرورشی) بوده و دارای شیب لازم جهت سهولت در خروج مواد دفعی و زائد در زمان شستشو و ضدعفونی، باشد.

- به نحوی طراحی شوند که امکان تخلیه آسان بستر، شستشو و ضدعفونی، خشک و استفاده از بستر جدید به صورت متناوب ، به آسانی امکان پذیر باشد.
- ۸-۱۰- دارای روشویی مناسب، مجهز به آب سرد و گرم (شیرهای آب بدون دخالت دست باز و بسته شوند)، مواد پاک کننده مناسب و حوله های کاغذی یکبار مصرف یا دستگاه خشک کن جهت خشک کردن دست ها و سطل دربار پدالی باشد.
- ۹-۱۰- تجهیزات و وسایل مورد نیاز باید به شکلی طراحی و ساخته شده باشند که باعث آلودگی نشده و تمام سطوح آن بهداشتی قابل تمیز و ضدعفونی کردن باشد.
- ۱۰-۱۰- دارای امکانات مناسب و کافی برای تمیز و ضدعفونی کردن ابزار و وسایل مورد استفاده باشند.
- ۱۱-۱۰- مجهز به سطل های مناسب درب دار برای جمع آوری ضایعات بوده و ضایعات جمع آوری شده در پایان فعالیت مرکز باید به شیوه مناسب بی خطر سازی شوند.
- ۱۲-۱۰- دارای دستگاه پوشش کفش یا کفش اختصاصی پرسنل شاغل در مرکز و یا حوضچه ضدعفونی قبل از ورود به سالن ها باشد.

ماده ۱۱- اتاق استحصال و نگهداری زهر (سم) و آزمایشگاه، با امکان دسترسی مناسب به سالن های تکثیر، نگهداری و پرورش عنکبوت مجهز به وسایل و تجهیزات مورد نیاز برای استحصال و نگهداری زهر (سم) و دارای ارتباط مناسب با انبار لوازم و ملزومات مربوطه، ضروری است.

ماده ۱۲- در نظر گرفتن مکانی بعنوان انبار نگهداری خوراک (غذا) مجهز به وسایل و تجهیزات مورد نیاز بصورت کاملاً تفکیک شده و با امکان دسترسی آسان ضروری است.

ماده ۱۳- رختکن و سرویس بهداشتی باید دارای شرایط و امکانات زیر باشند:

- ۱-۱۳- دارای شرایط بهداشتی (کف، سقف و دیواره ها قابل شستشو و ضدعفونی) و نور کافی و تهویه مناسب باشد.
 - ۲-۱۳- دارای کمد های مجزا (برای لباس کار و لباس شخصی) برای هر کارگر باشد.
 - ۳-۱۳- دارای روشویی مجهز به آب سرد و گرم، صابون مایع، حوله کاغذی یک بار مصرف و سطل درب دار باشد.
 - ۴-۱۳- لباس کار (چکمه ، ماسک ، کلاه و...) مناسب برای پرسنل و بازدیدکنندگان در نظر گرفته شود.
- تبصره-** در صورت بکارگیری پرسنل خانم، وجود رختکن اختصاصی بانوان با شرایط و امکانات مندرج در این ماده، الزامی است .

ماده ۱۴- مرکز باید دارای کوره لاشه سوز و یا چاه تلفات (برای سوزاندن و یا دفن بهداشتی عنکبوت های غیرقابل مصرف) در دورترین نقطه مرکز (به سمت درب ورود و خروج) و یا امکانات لازم برای انتقال بهداشتی آن ها به واحدهای مجاز (شرکت ها و

مؤسساتی که در زمینه بی خطر سازی و مدیریت پسماند فعالیت می نمایند) باشد. عنکبوت های غیر قابل استفاده باید قبل از امحاء و یا انتقال به واحدهای مجاز نسبت به بی خطر سازی آن ها اقدام شوند.

تبصره ۱- قرار دادن عنکبوت در الکل متیلیک ۷۰ درصد حداقل به مدت ۵ دقیقه یکی از روش های متداول برای بی خطر سازی عنکبوت می باشد.

تبصره ۲- در صورت انتقال عنکبوت های زنده و غیر قابل استفاده به واحدهای مجاز مطابق قوانین و مقررات سازمان حفاظت محیط زیست، عقد قرارداد با واحدهای مذکور و اخذ رسید و بایگانی مدارک و مستندات مربوطه جهت ارائه به بازرسین اعزامی از سوی سازمان/اداره کل و نیز سازمان حفاظت محیط زیست(اداره کل حفاظت محیط زیست استان)، الزامی است.

تبصره ۳- کلیه ظروف و تجهیزات مربوط به بی خطر سازی عنکبوت باید در خاتمه کار شستشو و با ضد عفونی کننده های مجاز کاملاً ضد عفونی شوند.

ماده ۱۵- آب تامین کننده مرکز باید دارای ویژگی های زیر باشد:

۱-۱۵- دارای کیفیت و نیز کمیت مناسب باشد.

تبصره- میزان آب مورد نیاز مرکز به ازای هر ۱۰۰۰۰ (ده هزار) قطعه عنکبوت، ۳۰۰۰ (سه هزار) لیتر در ماه در نظر گرفته می شود.

۲-۱۵- آب مورد استفاده برای شستشو و ضد عفونی تاسیسات و تجهیزات باید دارای فشار مناسب و در تمامی محل های مورد نیاز در دسترس باشد.

۳-۱۵- امکانات کافی برای ذخیره آب و استفاده از آن در مواقع ضروری مهیا باشد.

ماده ۱۶- مرکز باید با دیوار به طور کامل محصور شده و از ورود افراد متفرقه و حیوانات به مرکز (با نصب علائم اخطار دهنده) جلوگیری شود.

تبصره ۱- احداث حوضچه (یا داکت ضد عفونی) و دستگاه اسپری ضد عفونی در محل ورودی مرکز (برای ضد عفونی چرخ ها و خودروهایی که بنا به ضرورت ورود آن ها به مرکز اجتناب ناپذیر می باشد) ، ضروری است.

تبصره ۲- پارکینگ باید در ابتدای ورودی به مرکز و کاملاً تفکیک شده از سایر تاسیسات اصلی و جانبی مرکز ، در نظر گرفته شود.

تبصره ۳- نگهداری سایر حیوانات در مرکز ممنوع بوده و در صورت نگهداری سگ نگهبان ، بایستی سلامت آن تایید شده باشد.

ماده ۱۷- تاسیس و بهره برداری مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت توسط اشخاص حقیقی و یا حقوقی اعم از دولتی، وابسته به دولت، خصوصی و یا تعاونی، مستلزم اخذ پروانه بهداشتی مربوط از اداره کل دامپزشکی استان در هریک از مراحل تاسیس و یا بهره برداری مرکز (حسب مورد) با رعایت مفاد این دستورالعمل و سایر ضوابط و مقررات مربوط، می باشد.

تبصره- اخذ مجوز از سازمان حفاظت محیط زیست (اداره کل حفاظت محیط زیست استان)، قبل از صدور پروانه های بهداشتی، الزامی می باشد.

ماده ۱۸- صدور پروانه بهداشتی در مرحله بهره برداری، مشروط به معرفی و بکارگیری مسئول فنی بهداشتی برابر شرایط مندرج در ماده (۱۲) آئین نامه اجرایی نظارت بهداشتی دامپزشکی - مصوب ۱۳۸۷، خواهد بود.

تبصره- مسئول فنی بهداشتی مرکز، شخصی است که پس از تایید صلاحیت توسط سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران و با اخذ پروانه اشتغال از اداره کل دامپزشکی استان، مسئولیت کنترل کلیه امور بهداشتی مربوط به مرکز را مطابق شرح وظایف ابلاغی از سوی سازمان، برعهده دارد.

ماده ۱۹- اشخاص حقیقی و یا حقوقی دارنده پروانه بهداشتی بهره برداری، ملزم به رعایت موارد ذیل، زیر نظر مسئول فنی بهداشتی می باشند:

۱-۱۹- خودداری از هرگونه اقدامی که موجب مخل بهداشت و آسایش و ایمنی عمومی و یا بروز خسارت به طبیعت (جنگل ها، مراتع و ...) و آلوده شدن آب های عمومی و همچنین ایجاد خطر بیماری و یا تضعیف نژاد برای حیوانات و آبزیان گردد.

۲-۱۹- خودداری از هرگونه رهاسازی، جابجایی، دورگه گیری، خرید و فروش عنکبوت زنده و مرده، زهر و سایر فرآورده های جانبی آن بدون اخذ مجوز از سازمان حفاظت محیط زیست (اداره کل حفاظت محیط زیست استان) و سایر ارگان های ذیربط.

۳-۱۹- اخذ مجوز از دستگاه های صلاحیت دار بویژه سازمان غذا و دارو در کلیه مراحل اجرایی مربوط به تولید/ساخت فرآورده های دارویی، بهداشتی، آرایشی، واکسن و یا پادزهر.

۴-۱۹- اخذ مجوز صادرات محصولات تولیدی از سازمان دامپزشکی کشور طی مراحل قانونی مربوط و با رعایت ضوابط و الزامات بهداشتی اعلامی از سوی کشور مقصد (کشور واردکننده محصولات تولیدی) و سایر قوانین و مقررات جاری کشور.

۵-۱۹- تامین گونه های مولد مورد نیاز از منابع مجاز.

۶-۱۹- پایش مستمر و منظم بهداشت و سلامت گونه های پرورشی مرکز و انجام اقدامات و تمهیدات بهداشتی لازم به منظور پیشگیری و کنترل بیماری ها توسط مسئول فنی بهداشتی مرکز.

۷-۱۹- فراهم نمودن فضاهای مناسب زیستی متناسب با نیازهای طبیعی گونه مورد نظر و امکانات لازم برای ایجاد محیط مناسب و تامین رفاه حیوان (Animal Welfare).

۸-۱۹- تامین غذای کافی، سالم و با کیفیت مناسب، متناسب با نیاز غذایی گونه پرورشی و ساز و کار مراقبت های صحیح ایمنی و بهداشتی مربوط.

۹-۱۹- کنترل بهداشتی خوراک و رعایت شرایط بهداشتی انبارمانی خوراک.

۱۰-۱۹- ممانعت از نگهداری و پرورش بیش از حد ظرفیت تعیین شده در پروانه بهداشتی صادره و رعایت تراکم (قطعه در متر مربع بستر).

۱۱-۱۹- اعلام سریع هر گونه علائمی دال بر احتمال بروز بیماری توسط مسئول فنی بهداشتی مرکز تحت مسئولیت به اداره کل/اداره دامپزشکی شهرستان و اجتناب از هرگونه جابجایی آن ها تا رفع کامل بیماری.

۱۲-۱۹- ثبت داده های عملیات پرورش (جمعیت مولد و موالید، تغذیه، بیماری ها، تلفات و سایر موارد مرتبط)، اطلاعات و گزارشات توسط مسئول فنی بهداشتی به صورت منظم و به موقع از طریق سامانه های مربوطه و نیز بصورت دسته بندی شده (ترجیحا تحت برنامه های کامپیوتری نظیر Excel) و نگهداری آن ها به مدت حداقل دو سال در محل مناسب جهت ارائه به بازرسین بهداشتی اعزامی از سوی سازمان / اداره کل / اداره دامپزشکی شهرستان اقدام نماید.

۱۳-۱۹- اعلام سریع موارد رهایی گونه های پرورشی مرکز در طبیعت (به هر دلیل) بصورت کتبی به اداره کل حفاظت محیط زیست استان و اداره کل دامپزشکی استان.

ماده ۲۰- اشخاص حقیقی و یا حقوقی دارنده پروانه بهداشتی بهره برداری، در صورت تخطی از اجرای ضوابط و مقررات بهداشتی به تشخیص سازمان با رای دادگاه صالح متعهد به پرداخت خسارت وارده به مصرف کنندگان اقلام غیر بهداشتی یا ناسالم می باشند. تعیین نوع و میزان خسارات وارد شده به مصرف کننده به عهده مرجع ذی صلاح قانونی و تعیین نسبت بین منشاء آسیب (قصور یا تقصیر مسئول فنی بهداشتی) و آسیب وارد شده و صدور حکم متناسب مطابق قانون مجازات اسلامی و سایر قوانین مربوط به عهده دادگاه صالح است (موضوع ماده ۳۴ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۹۵ و آئین نامه اجرایی مربوط - مصوب ۱۳۹۷).

ماده ۲۱- این دستورالعمل در (۲۱) ماده و (۲۰) تبصره تدوین و از زمان ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

پیوست شماره (۱):

جدول (۱): حریم بهداشتی مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت، با اماکن دامی و صنایع وابسته به دام (برحسب متر)

اماکن دامی و صنایع وابسته به دام		مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت
پرورش و نگهداری دام	مراکز نگهداری و پرورش گاو و گاومیش، گوسفند و بز ، شتر	اصلاح نژادی و تحقیقاتی ۱۰۰۰
		داشتی (شیری و گوشتی) ۳۰۰
		پرورابندی ۲۰۰
	مراکز نگهداری ،تکثیر، پرورش و سوارکاری اسب و استر	اصلاح نژادی و تحقیقاتی ۱۰۰۰
		مراکز نگهداری و پرورش اسب سیلیمی ۵۰۰
		مراکز تکثیر و پرورش اسب ۳۰۰
		کانون های سوار کاری، پرورشگاه ها و مراکز تربیت اسب -
	مراکز نگهداری و پرورش حیوانات پوستی و آزمایشگاهی	حیوانات آزمایشگاهی ،چین چپلا و عنکبوت ۲۰۰
		خرگوش، نوتریا،سمور(خز)،ایلتیس(پلی کت) و روباه ۲۰۰
	مراکز نگهداری و پرورش سگ و گربه ۲۰۰	
پرورش و نگهداری دام	مراکز نگهداری و پرورش ماکیان(مرغ و خروس) و سایر ماکیان	لاین ۳۰۰۰
		اجداد ۱۰۰۰
		اصلاح نژادی و تحقیقاتی ۱۰۰۰
		مادر ۵۰۰
		پولت ، تخمگذار و گوشتی ۳۰۰
		مراکز پرورش و نگهداری پرندگان زینتی ۲۵۰
مراکز تکثیر و پرورش آبزیان ۱۰۰		
مراکز تکثیر و پرورش کروکودیل ۵۰۰		
مراکز تکثیر و پرورش ملکه زنبور عسل ۳۰۰		
کارخانجات	کارخانجات	عرضه و کشتاری ۲۰۰
		جوجه کشی ۵۰۰
		خوراک دام و طیور و آبزیان ۵۰۰
		کارخانجات تبدیل ضایعات ۵۰۰
		کشتارگاه دام ۱۰۰۰
		کشتارگاه طیور ۵۰۰
		مراکز بسته بندی و سردخانه نگهداری فرآورده های خام دامی ۳۰۰

جدول (۲): حداقل فاصله مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت از صنایع غذایی، صنایع آرایشی و بهداشتی، صنایع دارویی و سایر واحدهای صنعتی و خدماتی (بر حسب متر)

عوارض تاسیساتی	مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت
صنایع غذایی	سطح ۱
	۱۵۰
	سطح ۲
	۲۰۰
صنایع آرایشی	سطح ۳
	۳۰۰
	سطح ۴
	۵۰۰
صنایع دارویی	سطح ۱
	۵۰۰
	سطح ۲
	۶۰۰
سایر واحدهای صنعتی و خدماتی	سطح ۱
	۱۰۰۰
	سطح ۲
	۱۵۰۰
	گروه ۱
	۱۵۰
	گروه ۲
	۲۰۰
	گروه ۳
	۲۵۰
	گروه ۴
	۳۰۰
	گروه ۵
	۵۰۰
	گروه ۶
	۱۰۰۰
	گروه ۷
	۱۰۰۰

* موضوع بخشنامه شماره ۴۶۳۸/د مورخ ۱۳۸۸/۰۶/۲۲ (ضوابط و معیارهای استقرار اماکن دامی و صنایع وابسته به دام)

جدول (۳): حداقل فاصله مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت از جاده، راه آهن و فرودگاه (بر حسب متر)

عوارض تاسیساتی	مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت
حریم جاده	فرعی
	۵۰
حریم فرودگاه	آزادراه، بزرگراه و اصلی
	۱۵۰
	منطقه ای
	۵۰۰
حریم راه آهن	اصلی
	۱۰۰۰
	بین المللی
	۲۰۰۰
	۲۰۰

* موضوع ابلاغیه شماره ۲۸۳۲۸/۰۲۰ مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۱۱ وزیر محترم جهاد کشاورزی

تبصره ۱: فواصل تعیین شده برای جاده، از آکس جاده محاسبه می شود.

تبصره ۲: فواصل تعیین شده برای فرودگاه ها، از حریم زمین محل احداث فرودگاه محاسبه می شود.

جدول (۴): حداقل فواصل مجاز برای استقرار مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت * (بر حسب متر)

عوارض تاسیساتی	مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت
سکونتگاه ها**	شهر مرکز استان ۶۰۰
	محدوده مصوب شهری ۴۰۰
	محدوده طرح هادی روستا ۲۰۰
پارک ملی - اثر طبیعی ملی	۲۰۰
رودخانه های حفاظت شده	خارج از حریم کیفی رودخانه (۱۵۰ متر)
تالاب - سواحل دریا	۲۵۰
پناهگاه حیات وحش - منطقه حفاظت شده	۱۰۰
رودخانه های دائمی، نهادهای طبیعی، دریاچه های طبیعی، مخازن سدها، رودخانه های فصلی و مسیل ها	مطابق دستورالعمل ناحیه بندی استقرار کاربری در حریم کیفی منابع آب سطحی
آب های زیر زمینی (چاه آب شرب، چشمه و قنات)	رعایت حریم های قانونی چاه های آب شرب، چشمه و قنات دایر
* مقررات و ضوابط استقرار واحدهای تولیدی و صنعتی - فروردین ماه ۱۴۰۲ سازمان حفاظت محیط زیست موضوع ماده ۱۱ قانون هوای پاک (اخذ موافقت سازمان حفاظت محیط زیست/ اداره کل حفاظت محیط زیست استان در هر یک از مراحل تاسیس و بهره برداری مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت ، به منزله رعایت حداقل فواصل مجاز تعیین شده در این جدول می باشد). ** سکونتگاه ها به کلیه شهرها، روستاها، شهرک های مسکونی و مجتمع های مسکونی که دارای حداقل بیست خانوار ساکن می باشند، اطلاق می شود (ملاک تشخیص جمعیت خانوار آخرین سرشماری مرکز آمار ایران می باشد).	

شرایط و ضوابط برخورداری از تخفیف فواصل مندرج در جداول (۱) ، (۲) و (۳)

به شرح زیر خواهد بود.

۱- در صورت وجود عوارض طبیعی از قبیل تپه، کوه، دره، جنگل، رودخانه و غیره که محدودیت تردد ایجاد می کنند و یا در صورت درخت کاری به عمق ۶ متر و کاشت درخت حداقل در ۳ ردیف، فواصل مذکور را می توان حداکثر تا ۲۰ (بیست) درصد کاهش داد.

تبصره- در استان های مازندران، گیلان، گلستان و مناطق اقلیمی مشابه از نظر آب وهوا و پوشش گیاهی در صورت ضرورت، فواصل مذکور را می توان علاوه بر موارد مندرج در بند (۱)، حداکثر تا ۱۰ درصد کاهش داد .

۲- در صورت برخورداری از شرایط و ضوابط تخفیف فواصل مندرج در ماده (۲۸) بخشنامه شماره ۴۶۳۸/د مورخ ۱۳۸۸/۰۶/۲۲ (با عنوان ضوابط و معیارهای استقرار اماکن دامی و صنایع وابسته به دام با سایر واحدهای صنعتی و مراکز خدماتی)، تخفیف فاصله در حریم بهداشتی تعیین شده در جدول (۲) لحاظ خواهد شد.

نقشه الگویی مرکز تکثیر و پرورش عنکبوت

پیوست شماره (۲):

